

اظهار نظری شایسته 9 آگاهانه

محمد عبداللهیان

مؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) به فضل خداوند در سال ۱۳۶۳ با انگیزه نشر ارزش‌ها و معارف قرآن کریم تشکیل گردیده است و تا کنون توانسته است فعالیت‌های قرآنی را در حوزه علمیه قم به انجام رساند. از جمله این که با عنایت امام زمان(عج) توانست در حدود هفده سال قبل نخستین نشریه قرآنی به زبان فارسی را تحت عنوان «بینات» منتشر سازد و نیز در گامی دیگر نشریه «بشارت» ویژه جوانان را سامان دهد که مورد استقبال گسترده جوانان این مرز و بوم می‌باشد و «آفاق نور» نشریه قرآنی دیگری است که به احیاء و نشر میراث قرآنی تشیع همت کرده است و تا هم اکنون رساله‌های بسیاری از مخطوطات علماء احیاء و به جامعه قرآنی عرضه گردیده است.

زمینه و انگیزه اصلی این فعالیت‌های قرآنی به درس‌های تفسیر، عالم جلیل، مفسر کبیر آیت الله میرزا جواد آقای تهرانی موبوط می‌شود که نفس معنوی و گرم آن بزرگوار ما را به این وادی پر نور راهنمایی کرد.

و با توجه به ارادت این حقیر به استاد بزرگوار از چهار سال پیش با طی مقدماتی، احیاء دو جلد از تفسیر استاد در دست کار مؤسسه معارف اسلامی امام رضا(ع) قرار گرفت. مراحل احیای این اثر (بازنویسی، استوار سازی متن، منابع یابی، سجا بندی، تیرگذاری) کار دقیق

و پر تلاشی بود که به فضل خداوند در نهایت به ثمر نشست و تفسیر دقیق و پر نکته حضرت آیت الله میرزا تحت عنوان «مصباح الهدی» در اختیار مشتاقان قرار گرفت و از سوی دفتر مفاخر خراسان نیز یک جلد یادنامه مشتمل بر مجموعه مقالات تحت عنوان «مفسر ربانی» منتشر گردید و جهت رونمایی از این اثر نفیس و تجلیل از مقام علمی حضرت آیت الله میرزا، همایشی در اسفند ماه ۱۳۸۸ در حوزه علمیه قم با حضور گسترده علما، بیوت مراجع و فضلا برگزار گردید.

سپس معلوم گشت که حضرت مستطاب برادر مکرم جناب آقای حاج محمد تهرانی فرزند استاد نسبت به برخی اظهارات، خاطرات و گفته‌های آمده در زندگینامه نقطه نظر خاصی دارند و آن‌ها را دارای نواقص می‌دانند و از نشر آنها بدین صورت خشنود نمی‌باشد، از این رو نامه‌ای از طرف اینجانب به ایشان ارسال شد و در آن اظهار آمادگی گشت که به هر صورت صلاح می‌دانند نواقص زندگی نامه استاد برطرف گردد و در آن نامه خطاب به فرزند بزرگوار و عزیز استاد آمده است:

با توجه به اینکه مطالب یاد شده در زندگی نامه از منابع و مستندات نگاشته شده می‌باشد و ما هیچ‌گونه مطلب و اظهار نظری از جنابعالی در اختیار نداشتیم اکنون اظهار آمادگی می‌شود، به هر صورت که حضرت عالی صلاح بدانید، مطالب صحیح در زندگی استاد به پیشگاه جامعه رسانده شود و نواقص گذشته نیز با اظهارات جناب عالی جبران گردد.

اینجانب جهت رفع نقص از زندگینامه استاد، افتخار می‌کنم که مطالب جناب عالی را بشنوم و به صورت قابل قبول برای مجامع علمی تدوین و منتشر سازم. که در این صورت، ضمن جبران نواقص مورد نظر جناب عالی، منبعی معتبر از زندگی نامه استاد در اختیار مجامع علمی و آیندگان قرار خواهد گرفت و ناسخ همه نگاشته‌های پیشین خواهد بود. زیرا ما جناب عالی را شخصی معزز، محترم و یادگار استاد بزرگوار می‌دانیم. بنابراین نظر جناب عالی برای اینجانب قابل اتباع می‌باشد.

و در پی این اظهار آمادگی، جناب آقای حاج محمد تهرانی نامه‌ای را ارسال داشته که کمال ادب، احترام و واقع بینی در آن آشکار بود و نیز مطلبی را به صورت اطلاعیه ضمیمه کردند که تمایل داشتند که به هر صورت مطالب آن به اطلاع قرآن پژوهان رسانده شود و در آن نامه نکاتی را به شرح ذیل یادآور شدند:

الف) بزرگداشت شخصیت‌های دینی و علمی این مرز و بوم یکی از تکالیف انکارناشدنی عصر حاضر است که این امر خطیر مستلزم دقت و ویژه و استفاده از منابع متقن و صحیحی می‌باشد تا بتوان آن شخصیت‌های بزرگ را آن‌چنان که بودند به نسل نو معرفی کرد که خدای ناکرده زمینه ساز تحریف و مخدوش ساختن وجهه آن بزرگوار را فراهم نیاورد. ب) همان‌طور که حضرت عالی هم در نامه مذکور اشاره داشتید متأسفانه در یادنامه مرحوم میرزا، موارد و مطالبی درج شده که فاقد وجاهت علمی و صدق واقعی بوده و به اذعان تمامی کسانی که با آن مرحوم مأنوس و محشور بوده‌اند نه تنها بوی از واقعیت ندارد بلکه در برخی از موارد کذب آنها روشن و مبرهن بوده و یا تحریفاتی که در آن رخ داده واقع را بر عکس جلوه داده است.

لازم به ذکر است که مشروح این موارد خلاف واقع از آن یادنامه استخراج گردیده است که آماده ارائه آن با ذکر دلائل و شواهد لازم به آن مؤسسه محترم می‌باشیم.

ج) آمادگی حضرت عالی و آن مؤسسه محترم برای اصلاح اشتباهات برای ما جای بسی تشکر و قدردانی را دارد و نشان دهنده این امر است که نیت واقعی بانیان این امر شناسائی دقیق شخصیت بی‌نظیر مرحوم میرزا جواد آقا تهرانی بوده است و نه اغراض دیگر که ما این امر را به فال نیک گرفته و از آن استقبال می‌نمائیم و آمادگی خود را برای کمک به اصلاح گذشته در همه زمینه‌های ممکن، اعلام می‌داریم.

جناب آقای محمد تهرانی (فرزند استاد) در اطلاعیه ضمیمه مطالب قابل توجهی را تذکر داده‌اند که شایسته است مورد دقت قرار گیرد و اکنون در این مجال آن مطالب را یادآور می‌شویم:

علی‌رغم آن‌که اکثر آن‌هاوی مطالب و گزارشات سودمند و ارزنده از سوی فرهیختگان و اعلام و بعضاً افاضل و شاگردان محترم و معزز آن بزرگوار می‌باشد که خود جای بسی تقدیر و سپاس از آنان را به دنبال دارد ولیکن متأسفانه در میان مطالب آن کتاب مطالبی نیز بر خلاف واقع، ساختگی و تحریف شده و بعضاً کذب و بی‌اصل و اساس نقل و گزارش گردیده است که احتمالاً یا ناشی از اشتباه و خلط سهوی در اذهان ناقلین خاطرات فوق‌الذکر و یا به واسطه نقل از بعضی نوشته‌های خطی و کتب بی‌اعتبار منتشر شده سابق (همچون کتابچه آینه اخلاق) می‌باشد که همگی این موارد همان‌گونه که اشاره شد بدلیل اهمال و عدم هماهنگی و ارتباط مستقیم ناشرین در چنین امر خطیری با بیت معظم له

می باشد، یا آن که گفته اند: «اهل البیت ادری بما فی البیت».

این اشتباهات و تحریفات تا جایی پیشرفت داشته که نقل قول‌هایی خلاف واقع مستنداً به حقیر شده بلکه از این‌ها مهم‌تر و بسی خطیرتر آن که حتی به عنوان مثال در مقاله‌ای تحت عنوان (میرزا جواد آقا نوشته سید حسن اسلامی) چهره علمی و معارفی و ساحت مقدس اعتقادی مرحوم والد معظم را با حدس و گمان‌ها و مستندات واهی بر خلاف آن چه که همواره تا پایان عمر شریفشان بر آن مبانی ملتزم و معتقد و ثابت قدم بودند ترسیم و ارائه و معرفی نموده است که واقعاً خود جای بسی تأسف و تعجب دارد!

و از جمله آن که در شناسنامه کتاب تفسیر مصباح الهدی صفحه اول نوشته شده: (تألیف میرزا جواد آقا تهرانی) که هرگز چنین نبوده و نیست. و در پشت جلد هم چنین وانمود و توهم می‌شود که این کتاب نوشته و تألیف ایشان است در حالی که می‌بایست حتماً چنین نوشته شود: (تقریرات درس‌های تفسیری میرزا جواد آقا تهرانی به قلم دکتر نوراللهیان)

علی‌هذا، حقیر به ناچار و علی‌رغم میل باطنی خویش و به منظور حفظ و حراست از کیان و قداست علمی و معنوی و معرفتی مرحوم معظم له رضوان الله تعالی علیه و همچنین به جهت جلوگیری از ثبت تاریخی این گونه مطالب واهی و خلاف واقع، وظیفه خویش دانسته مراتب و ملاحظات فوق‌الذکر را با نوشتن این نامه به اطلاع عموم برسانم و امیدوارم به حول قوه و عنایت الهی به زودی خود موفق به انتشار مطالب و بیوگرافی صحیح و دقیق که ناظر به همه جهات و مواضع و مبانی و گرایشات عقیدتی مرحوم والد معظم بود و ناسخ همه موارد اشتباه گذشته نیز گردد بشوم.

یادآوری و استنتاج:

با توجه به این که برخی از این مطالب در زندگینامه استاد ناقص و دارای اشکال و ناصحیح می‌باشد بسیار مایل بودیم که بتوانیم در این شماره بینات مطالب صحیح و متقن نگاشته شود و از آن چه که تا کنون در زندگینامه‌ها آمده است رفع اشکال و نقص گردد و لکن از آن جایی که جناب آقای محمد تهرانی (فرزند استاد) با همکاری برادران در مشهد مشغول بررسی و تدوین مطالب صحیح در زندگینامه استاد می‌باشند امید است که در شماره‌های آینده بینات خوانندگان محترم از آن مطلع و بهره‌مند گردند.